

...φιλία και την εμπιστοσύνη στην Ευρώπη. Είναι όμως εφικτό σε εποχές κρίσης; Είναι δυνατόν εν μέσω αυτής της μεγάλης οικονομικής ύφεσης που έπληξε την Ελλάδα να μιλήσουμε για τη φιλία μεταξύ των Ελλήνων και των Γερμανών, πόσω μάλλον όταν κάποιος επιμένουν να λένε ότι η Ελλάδα έπρεπε να «γονατίσει» ή να «τιμωρηθεί» προς όφελος κάποιων σκοτεινών παρασκηνιακών δυνάμεων; Ποιο είναι λοιπόν το σχέδιο;

Πριν από μερικές ημέρες έδωσα κοντά στη Φραγκφούρτη μια δημόσια ομιλία και στη συνέχεια συζήτηση με το ακροατήριο. Η ομιλία μου είχε τον τίτλο «Η Γερμανία, η Ελλάδα και η έννοια της αλληλεγγύης - Επίσκεψη σε ένα εργοτάξιο». Ηβηλα να δείξω σε ποιον βαθμό είναι ο σωστός δρόμος να ξεπεράσουμε την κρίση επιβαρύνει τη σχέση μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών. Αυτή η - στην πραγματικότητα αμείωτος ευρωπαϊκή - συζήτηση απειλεί να τραυματίσει σοβαρά την παραδοσιακά καλή σχέση μεταξύ των δύο χωρών μας, μια σχέση που έχει διαμορφωθεί μέσα από όλες τις περιόδους της κοινής μας ιστορίας. Είναι τρομακτικό το πόσο εύκολο είναι το έργο όσων προσπαθούν να υπονομεύσουν αυτό το κλίμα προς ίδιον όφελος ώστε να αποκομίσουν πρόσκαιρα πολιτικά οφέλη.

Μετά το πέρας της ομιλίας προέκυψε μια γενική συζήτηση για την κατάσταση στην Ελλάδα και τις προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης. Για μένα, ως πρόεδρος της Γερμανίας στην Ελλάδα, οι συζητήσεις αυτές στην πατρίδα μου αποτελούν μια καλή ευκαιρία να ρυθμίσω εκ νέου την πεζίδα μου: Πώς βλέπει και αξιολογεί ο κόσμος

πολίτες στη Γερμανία; Θέλω να πο εξαρχής ότι η πρώτη διαπίστωσή μου στο τέλος αυτής της ενδιαφέρουσας βραδιάς ήταν ότι ο κόσμος στη Γερμανία είναι εντυπωσιακά καλά ενημερωμένος για την πραγματική κατάσταση της χώρας που με φιλοξενεί, όπως π.χ. για την υψηλή ανεργία, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων, για την οποία οι περισσότεροι παραυρισκόμενοι γνώριζαν ακόμη και το ακριβές ποσοστό. Ή για την τεράστια πίεση που υφίσταται ιδιαίτερα η μεσαία εισοδηματική τάξη και η οποία απειλεί την κοινωνική συνοχή. Ο κόσμος

Εμείς οι Γερμανοί συμμετέχουμε στα τεκταινόμενα στην Ελλάδα και δεν το κάνουμε μόνο με θερμά λόγια και φιλικά χτυπήματα στην πλάτη. Εχει έρθει και πάλι ο καιρός στην Ευρώπη να συμπαρασταθούμε στους εταίρους μας

στη Γερμανία αντιλαμβάνεται ότι στην Ελλάδα δεν έχουμε να κάνουμε με μια «φυσολογική» δημοσιονομική κρίση αλλά ότι τα αίτια της είναι διαρθρωτικού χαρακτήρα. Στη διάρκεια της ζωντανής συζήτησης εκείνο το βράδυ αντιλήφθηκα ότι οι προσπάθειες της Ελλάδας πράγματι αναγνωρίζονται και ότι η διαφανόμενη επιτυχία στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων λαμβάνεται σοβαρά υπόψη. Μερικοί γνώριζαν ακόμη και ότι οι ευρωπαϊκοί

της Ελλάδας αποτιμώμενοι τα κέρδη τους από τους τόκους (έτσι η επιστροφή από τη διαφορά των επιτοκίων το διάστημα Ιανουαρίου - Αυγούστου 2013 προς την Ελλάδα από πλευράς των εταίρων, μεταξύ αυτών και της Ομοσπονδιακής Τράπεζας, ανερχόταν σε περίπου 2,2 δις. ευρώ, ένα ποσό μεγαλύτερο π.χ. από τα έσοδα του ελληνικού υπουργείου Οικονομικών από φόρους επί των ακινήτων το ίδιο διάστημα).

Σχέδον εντυπωσιάστηκα από τις λεπτομερείς αυτές γνώσεις των ακροατών μου. Η εικόνα που μεταδίδουν τα ΜΜΕ άλλαξε λοιπόν τους τελευταίους 12 μήνες πράγματι προς το καλύτερο, έγινε πιο νηφάλια και αυτό φάνηκε ξεκάθαρα εκείνο το βράδυ. Η συζήτηση είχε πάθος και έντοτη ένταση. Υπήρξαν βέβαια και κάποιες εξάρσεις αναφορικά με το περι δικαίου αίσθημα, συνολικά όμως επικράτησε η σοβαρότητα. Ήταν σαφές ότι η Ελλάδα μάς αφορά και ότι είναι απαραίτητο να ανακάμψει.

Τι απασχολεί λοιπόν τον κόσμο στη Γερμανία αναφορικά με την Ελλάδα; Υπό την προϋπόθεση ότι το ακροατήριο ήταν αντιπροσωπευτικό, τα βασικά ερωτήματα είναι τα εξής: Το εννοούν πραγματικά οι Έλληνες όταν μιλούν για μεταρρύθμιση των κρατικών δομών; Θα βρουν τη δύναμη και την πολιτική βούληση τώρα, εν μέσω κρίσης, να θέσουν τα θεμέλια για δεκαετίες ανάπτυξης μέσα σε μια ακμάζουσα Ευρώπη; Θα απελευθερωθούν διά παντός από τα διαρθρωτικά βάρη του παρελθόντος, τα οποία επιβαρύνουν αισθητά τον μέσο πολίτη στην καθημερινότητά του; Θα εφαρμόσουν οι μεταρρυθμίσεις που θα βοηθήσουν την οικονομία και κυρίως τις μικρότερες επιχειρήσεις να ξεπεράσουν την

Οι σημαίες της Γερμανίας και της Ελλάδας κυματίζουν έξω από το γερμανικό Κοινοβούλιο

σταθούν στον διεθνή ανταγωνισμό και μάλιστα όχι για την επόμενη διετία αλλά συνολικά στο μέλλον; Και βέβαια το ερώτημα που συνδέεται άμεσα με αυτά: Κατά πόσον οι πιστώσεις τις οποίες οι ευρωπαίοι εταίροι έχουν χορηγήσει στην Ελλάδα και που μέχρι στιγμής ανέρχονται σε περίπου 240 δις. ευρώ είναι διασφαλισμένες, αφού τα ποσά αυτά αποτελούν ένα σημαντικό ρίσκο για τους προϋπολογισμούς τους και κατά συνέπεια για τους πολίτες τους; (Μόνο για τη Γερμανία το ρίσκο από τα πακέτα διάσωσης και τις εγγυήσεις συνολικού ύψους περίπου 300 δις. ευρώ αποτελεί σχέδον το συνολικό ύψος ενός ετήσιου γερμανικού προϋπολογισμού.)

Προσπάθησα να απαντήσω στις ερωτήσεις αυτές όσο καλύτερα μπορούσα. Αργότερα και ενώ ξανασκεφτόμουν την εκδήλωση αντιλήφθηκα ότι το ακροατήριο στην αίθουσα περιέγραψε με τις ερωτήσεις του ακριβώς τα βασικά σημεία του προγράμματος που συμφωνήθηκε μεταξύ της Ελλάδας και των εταίρων της για την οικονομική ανάκαμψή της. Και προπάντων την παράμετρο των

οποιές εδώ, όπως δυστυχώς ενίοτε παρατηρώ, αναφέρονται ακόμη αρκετά συχνά σε δευτερεύουσες προτάσεις.

Αυτό είναι λοιπόν το σχέδιο. Είναι ένα ευρωπαϊκό σχέδιο το οποίο αποφασίστηκε συναινετικά. Βασίζεται στη στρατηγική απόφαση όλων των εταίρων η Ελλάδα να υποστηριχθεί εκ των έξω όσο το δυνατόν καλύτερα, γιατί η ευρωζώνη είναι και κάτι περισσότερο από μια νομισματική ζώνη. Αποτελεί τον πυρήνα μιας σταδιακά εννοποιημένης Ευρώπης. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας προσδιόριζε τα ενδιαφέροντά της πάντα σε ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο. Όπως φάνηκε και κατά τη συζήτηση κοντά στη Φραγκφούρτη, εμείς οι Γερμανοί συμμετέχουμε στα τεκταινόμενα στην Ελλάδα και δεν το κάνουμε μόνο με θερμά λόγια και φιλικά χτυπήματα στην πλάτη.

Εχει έρθει λοιπόν και πάλι ο καιρός στην Ευρώπη να συμπαρασταθούμε στους εταίρους μας, ειδικά στις σημερινές περιόδους κρίσης.

Ο κ. Βόλφγκανγκ Ντόλφιντ είναι πρόεδρος της Ομοσπονδιακής

PHOTOGRAPHY BY AP/DAPD, OLIVER LANG